

MILIEU- EN NATUURRAAD VAN VLAANDEREN

Advies

van 22 december 2005

**over het Voorontwerp van besluit van
de Vlaamse Regering ter bevordering
van elektriciteitsopwekking in
kwalitatieve warmtekrachtcentrales**

2005 | 50

D/2005/7080/A50

Overname wordt verwelkomd, mits bronvermelding

© 2005 Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
Kliniekstraat 25, 4de verdieping
B-1070 Brussel
tel. 02-558 01 30
fax 02-558 01 31
e-mail: info@minaraad.be
internet: www.minaraad.be

Krachtlijnen van het advies

De Vlaamse Regering heeft de MiNa-Raad om advies gevraagd over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ter bevordering van elektriciteitsopwekking in kwalitatieve warmtekrachtcentrales.

De MiNa-Raad beoordeelt het voorliggend besluit als positief. Zo zorgt het voorliggend besluit voor de implementatie van een Europese richtlijn en een integratie van bestaande regelgeving. Het samenvoegen van de besluiten inzake de voorwaarden voor kwalitatieve warmtekrachtkoppeling en het WKK-certificatensysteem bevordert de duidelijkheid en vermindert de versnippering van wetgeving. De Raad vindt het ook positief dat de Europese richtlijn mogelijk tijdig wordt omgezet. De Raad formuleert nog wel enkele suggesties.

Een Europese definitie bepaalt welke installaties als kwalitatief kunnen beschouwd worden en daardoor recht krijgen op garanties van oorsprong en ondersteuning via het warmtekrachtcertificatensysteem. Voor de berekening van het aantal WKK-certificaten blijven de huidige Vlaamse referentierendementen behouden. De Raad vraagt dat de overheid in haar beleid duidelijk aangeeft in welke gevallen Europese en Vlaamse referentierendementen gehanteerd (moeten) worden.

Voor de berekening van de warmtekrachtbesparing suggereert de Raad een aanpassing zodat een aantal elementen die effectief zorgen voor een energiebesparing toch nog steun kunnen krijgen terwijl gasturbines waarvan de stoom enkel dient voor de productie van elektriciteit uitgesloten worden van steun.

De Raad verwijst inzake de “garanties” van oorsprong” naar zijn eerder advies over het verzameldecreet.

De MiNa-Raad gaat akkoord met de voorgestelde aanvraagprocedure. De Raad gaat er wel van uit dat de rekenregels en referentierendementen definitief worden vastgelegd op het moment van de aanvraag en niet op het moment van de definitieve goedkeuring, die pas kan komen na het keuringsverslag.

Inleiding

Op 25 november 2005 ontving de MiNa-Raad een adviesvraag van Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het voorontwerp van besluit van de Vlaamse Regering ter bevordering van elektriciteitsopwekking in kwalitatieve warmtekrachtcentrales. De minister verzoekt om een advies binnen een termijn van een maand. De Raad komt tegemoet aan deze adviestermijn.

Het ABVV, het ACV, de ACLVB, de Boerenbond, de UNIZO en het VOKA-Vlaams Economisch Verbond onthouden zich bij het voorliggende advies omdat zij hierover via de SERV advies wensen uit te brengen.

Hubert David
voorzitter MiNa-Raad

I. Situering

- [1] **Implementatie richtlijn 2004/8/EG.** Het voorontwerp van besluit vervangt het besluit van 7 september 2001 m.b.t. de voorwaarden voor kwalitatieve WKK-installaties en het besluit van 5 maart m.b.t. het WKK-certificatensysteem, en regelt de omzetting van de richtlijn 2004/8/EG. Deze richtlijn inzake de bevordering van warmtekrachtkoppeling op basis van de vraag naar nuttige warmte binnen de interne energiemarkt bepaalt dat alle lidstaten een systeem van garanties van oorsprong moeten invoeren en voert een definitie van hoogrenderende warmtekrachtkoppeling in. De lidstaten moeten tevens regelmatig rapporteren over het potentieel aan hoogrenderende warmtekrachtkoppeling en de evolutie van het aandeel warmtekrachtkoppeling in de elektriciteitsproductie. De richtlijn moet omgezet zijn vóór 21 februari 2006.
- [2] **Wijzigingen bestaande regelgeving.** Het voorontwerp van besluit bevat een hele reeks wijzigingen aan bestaande regelgeving.

Ten eerste wordt de definitie van kwalitatieve WKK volledig in overeenstemming gebracht met de richtlijn 2004/8/EG.

Een tweede aanpassing beoogt de integratie van de aanvraag tot erkenning als kwalitatieve WKK en de aanvraag tot toekenning van certificaten. Dit vereenvoudigt en versnelt de aanvraagprocedures.

Een derde aanpassing betreft het elektrisch referentierendement voor WKK's die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen.

Het ontwerpbesluit voorziet ook dat de minister bevoegd voor het energiebeleid de referentierendementen kan aanpassen of aanvullen die gebruikt worden om de primaire energiebesparing en daarmee ook de certificatensteun te bepalen. Er dienen immers nog

een belangrijk aantal referentierendementen vastgelegd te worden voor bijzondere, vaak technisch complexe installaties.

Een andere aanvulling betreft de garanties van oorsprong uit warmtekrachtkoppeling. Om de administratieve lasten te beperken, dienen de garanties van oorsprong uit wkk als bewijs van de verkoop van elektriciteit uit wkk driemaandelijks ingeleverd te worden i.p.v. maandelijks. De garanties van oorsprong zullen ook gebruikt worden om de herkomstvermelding op de elektriciteitsfactuur te controleren.

Tot slot wijzigt de aanvraagprocedure. De huidige regeling bepaalt dat de vreg een beslissing neemt op het ogenblik dat een volledige aanvraag werd ingediend. De keuringsattesten met betrekking tot de meting van brandstofverbruik, elektriciteits- en warmteproductie kunnen slechts voorgelegd worden na de bouw van de installaties. Voor initiatiefnemers en financiers is het echter van cruciaal belang reeds in een veel vroeger stadium, bij de investeringsbeslissing, duidelijkheid te hebben over het te verwachten aantal wkk-certificaten. Art.4, §1 werd daarom aangevuld met de bepaling dat de vreg in een vroeg stadium duidelijkheid verschaft over de bepaling van het aantal toe te kennen certificaten.

II. Beoordeling

[3] **Algemeen.** De MiNa-Raad beoordeelt het voorliggend besluit als positief. Zo zorgt het voorliggend besluit voor de implementatie van een Europese richtlijn en een integratie van bestaande regelgeving. De Raad heeft wel nog enkele suggesties.

[4] **Integratie van regelgeving is positief.** Het voorstel beoogt enerzijds de omzetting van de Europese richtlijn inzake de bevordering van WKK (2004/8/EG) en anderzijds de vervanging van de besluiten van de Vlaamse Regering van 7 september 2001 en 5 maart 2004 en wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2002¹.

Thans is de bestaande regelgeving betreffende kwalitatieve warmtekrachtkoppeling verspreid over drie verschillende besluiten. Als een vorm van juridisch-technische vereenvoudiging werd besloten om de besluiten van 7 september 2001 en 5 maart 2004, alsmede de nu voorgestelde wijzigingen, te integreren in één enkel nieuw besluit en de twee voormelde besluiten op te heffen. Enkel met betrekking tot de openbaardienstverplichtingen ter bevordering van het rationeel energieverbruik wordt, gezien de bijzondere samenhang van de materie, nog een wijziging aan een bestaand besluit aangebracht.

1) Met het besluit van de Vlaamse Regering van 7 september 2001 werden de voorwaarden vastgelegd waaraan een kwalitatieve warmtekrachtfinstallatie moet voldoen. Met het besluit van de Vlaamse Regering van 5 maart 2004 houdende de openbaardienstverplichting

ter bevordering van de elektriciteitsopwekking in kwalitatieve warmtekrachtinstallaties, werden de modaliteiten en doelstellingen van het warmtekrachtcertificatenstelsel vastgelegd. Het besluit van de Vlaamse Regering van 29 maart 2002 inzake de openbaardienst-

verplichtingen ter bevordering van het rationeel energiegebruik bevat bepalingen omtrent de vermelding op de factuur van de herkomst van elektriciteit, onder meer uit warmtekrachtkoppeling.

Het samenvoegen van de besluiten inzake de voorwaarden voor kwalitatieve warmtekrachtkoppeling en het WKK-certificatensysteem bevordert de duidelijkheid en vermindert de versnippering van wetgeving. De MiNa-Raad apprecieert dit ten volle.

De Raad vindt het ook positief dat de Europese richtlijn mogelijk tijdig wordt omgezet.

- [5] **Definitie kwalitatieve WKK.** De definitie van kwalitatieve WKK wordt volledig in overeenstemming gebracht met de richtlijn 2004/8/EG. Voor installaties waarvoor de Europese kwaliteitsdefinitie strengere voorwaarden tot gevolg heeft, wordt een overgangsregeling voorzien.

De toepassing van de definitie volgens de Europese richtlijn bepaalt welke installaties als kwalitatief kunnen beschouwd worden en daardoor recht krijgen op garanties van oorsprong en ondersteuning via het warmtekrachtcertificatensysteem. Voor de berekening van het aantal WKK-certificaten blijven de huidige Vlaamse referentierendementen behouden (behalve voor bio-WKK's), zodat het huidige ondersteuningsregime niet gewijzigd wordt.

De Raad vraagt dat de overheid in haar communicatiebeleid duidelijk aangeeft in welke gevallen Europese en Vlaamse referentierendementen gehanteerd (moeten) worden.

- [6] **Nuttige warmte.** Art.10 §3 van het uitvoeringsbesluit stelt: “Voor de berekening van de warmtekrachtbesparing wordt uitgegaan van de nuttige warmte die gebruikt wordt als warmtebron en die niet voor de verdere productie van elektriciteit of mechanische energie wordt aangewend.” De term “nuttige warmte” wordt gedefinieerd als: “warmte die in een warmtekrachtinstallatie wordt geproduceerd om aan een economisch aantoonbare vraag te voldoen.”

De bedoeling van art 10. §3 is om te vermijden dat gasturbines steun kunnen krijgen terwijl met de stoom verder in het net enkel elektriciteit wordt geproduceerd. De MiNa-Raad vraagt zich af of art. 10 §3 niet beperkt kan worden tot “Voor de berekening van de warmtekrachtbesparing wordt uitgegaan van de nuttige warmte”. Hierdoor wordt ook vermeden dat dergelijke gasturbines steun krijgen (aan de voorwaarde van de definitie van nuttige warmte wordt immers niet voldaan). Bovendien zullen een aantal elementen – zoals nuttige warmte die eerst nog mechanische energie kan produceren vooraleer in een thermisch proces te worden gebruikt (bv. turbines die ventilatoren of pompen aandrijven) – die effectief zorgen voor een energiebesparing wel steun kunnen krijgen. Deze elementen zouden mee in rekening gebracht moeten worden voor de berekening van de warmtekrachtbesparing.

- [7] **WKK's op biobrandstoffen.** Het ontwerpbesluit voorziet de aanpassing van het elektrisch referentierendement voor WKK's die gebruik maken van hernieuwbare energiebronnen. Omwille van technische beperkingen bereiken dergelijke installaties vaak de drempel van 5% primaire energiebesparing niet, zodat ze niet genieten van de certificatensteun.

Nochtans gebruiken dergelijke WKK-installaties hernieuwbare energiebronnen efficiënter dan bij gescheiden productie en is het stimuleren van deze efficiëntere toepassing aangewezen. Door de voorgestelde wijziging zullen de betrokken installaties bijkomende warmtekrachtcertificaten ontvangen t.o.v. de huidige situatie. Deze bijkomende inkomsten zullen in rekening gebracht worden bij de berekening van de onrendabele top van dergelijke WKK-projecten, zodat de gegarandeerde minimumwaarde van de groenestroomcertificaten kan verlaagd worden. In feite betekent de aanpassing daardoor een mogelijke verschuiving van de steun voor groenestroomproductie naar de ondersteuning voor warmtekrachtproductie. Dit wordt voorzien omdat de inzet van hernieuwbare energiebronnen het efficiëntst kan gebeuren via warmtekrachtkoppeling, en daardoor ook de productie van groene warmte aangemoedigd wordt op de energetisch meest verantwoorde manier.

De Raad formuleert hierbij geen opmerkingen.

- [8] **Certificatensteun.** Het ontwerpbesluit voorziet dat de minister bevoegd voor het energiebeleid de referentierendementen kan aanpassen of aanvullen die gebruikt worden om de primaire energiebesparing en daarmee ook de certificatensteun te bepalen. Naast de referentierendementen die in het besluit worden vastgelegd voor de meest voorkomende gevallen, dienen immers nog een belangrijk aantal referentierendementen vastgelegd te worden voor bijzondere, vaak technisch complexe installaties. De referentierendementen dienen ook aangepast te worden op basis van de technologische ontwikkeling.

De Raad formuleert hierbij geen opmerkingen.

- [9] **Garanties van oorsprong.** De garanties van oorsprong dienen als bewijs van de verkoop van elektriciteit uit WKK en zullen ook gebruikt worden om de herkomstvermelding op de elektriciteitsfactuur te controleren, zodat een dubbele verkoop van elektriciteit uit WKK, respectievelijk hernieuwbare energiebronnen, niet mogelijk is.

Voor deze garanties van oorsprong uit WKK werd een decretale basis uitgewerkt, voorzien voor bespreking in het kader van het decreet houdende diverse bepalingen inzake leefmilieu en energie, het zogenaamde verzameldecreet.

De Raad verwijst inzake de “garanties van oorsprong” naar zijn eerder advies over het verzameldecreet.

- [10] **Aanvraagprocedure.** Volgens de huidige regeling kan de VREG slechts een beslissing nemen over het aantal toe te kennen WKK-certificaten op het ogenblik dat ook keuringsattesten afgeleverd zijn. Deze attesten kunnen slechts voorgelegd worden na de bouw van de installaties. Voor de initiatiefnemers en financiers is het echter van cruciaal belang reeds in een veel vroeger stadium, bij de investeringsbeslissing, duidelijkheid te hebben over het te verwachten aantal WKK-certificaten.

Het voorstel voorziet dat de VREG bij de certificatenaanvraag binnen twee maanden meedeelt welke gegevens ontbreken, en in elk geval duidelijkheid verschaft over de bepaling van het aantal toe te kennen certificaten.

De MiNa-Raad gaat akkoord met het voorstel en gaat ervan uit dat de rekenregels en referentierendementen definitief worden vastgelegd op het moment van de aanvraag en niet op het moment van de definitieve goedkeuring, die pas kan komen na het keuringsverslag.